

Memòria Language Rights (2018-2025)

Language Rights fou constituïda a Ginebra el primer semestre de 2018. Durant aquests set anys ha desenvolupat la seva activitat en el marc de Nacions Unides i la Declaració Universal dels Drets Humans, amb l'objectiu de treballar en el marc de la carta de Drets Humans de la institució posant l'accent en els drets lingüístics i culturals.

Aquest període el podem estructurar en tres etapes, que s'inicien amb el **període 2018-2020**, amb la convocatòria del primer EPU des de la fundació de l'Associació, el **període 2020-2023**, amb la interlocució amb el relator de minories arrel de la sentència del 25% a l'escola, i el **període 2023-2025** amb la convocatòria del darrer EPU que tindrà lloc aquest mes d'abril.

L'Examen Periòdic Universal (EPU) és un mecanisme singular del Consell de Drets Humans que estipula que cada Estat Membre de les Nacions Unides se sotmeti cada quatre anys i mig a una anàlisi de la seva executòria en matèria de drets humans. L'EPU ofereix periòdicament a cada Estat l'oportunitat de:

- presentar informes sobre les mesures que ha adoptat per millorar la situació de drets humans al país i superar els reptes que dificulten el gaudi d'aquests drets; i
- rebre recomanacions -basades en les aportacions de nombrosos interessats i els informes previs- elaborades pels altres Estats Membres, amb la intenció de seguir millorant.

Des de la seva creació el 2006 per l'Assemblea General de les Nacions Unides en virtut de la resolució 60/251, l'EPU es va concebre per impulsar, donar suport i ampliar la promoció i la protecció dels drets humans a tots els països.

Des de la convocatòria del primer EPU l'any 2008, tots els estats membres de les Nacions Unides s'han sotmès tres vegades a l'avaluació. El quart cicle d'exàmens va començar el novembre del 2022, durant el 41è període de sessions del Grup de Treball de l'EPU.

Període 2018-2020

Aquest període posterior als fets de l'1 d'octubre de 2017, suposa aterrar a Ginebra i començar a conèixer la dinàmica del funcionament de la seu de Nacions Unides a Europa. Els primers mesos per regularitzar l'entitat d'acord amb la normativa i la legislació suïssa, són la prèvia a entendre l'ecosistema establert a Ginebra amb la representació diplomàtica global i l'entorn d'entitats en defensa de minories nacionals d'arreu del planeta.

La proximitat als fets d'octubre de 2017, porta a implicar-nos en la preparació del l'EPU coordinant la participació d'altres entitats per l'elaboració d'informes per part de la societat civil, amb entitats que defensen drets diversos com l'Associació Catalana de Professionals (ACP), el Grup de Periodistes Ramon Barnils (GPRB), el Centre Internacional Escarré per a les minories ètniques i nacionals (CIEMEN), Sine Qua Non, i l'acompanyament de l'entitat de referència Plataforma per la Llengua.

El 10 de desembre de 2019 aprofitant la pre-sessió que té lloc a Ginebra per l'examen d'Espanya, es reuneixen a la ciutat una vintena d'aquestes entitats, que han presentat més de 60 informes sobre incompliments de drets humans per part de l'estat, i organitzen una roda de premsa al Centre Internacional de Premsa per denunciar l'actitud d'Espanya. Al mes de gener

de 2020 va tenir lloc l'examen d'Espanya que va generar un seguit d'instruccions i de mesures a desenvolupar per corregir alguns dels fets denunciats i avalats per alguns dels estats membres.

Període 2021-2023

Arrel de la sentència judicial de 16 de setembre de 2020 sobre el 25% a les escoles, es planteja una estratègia d'interlocució continuada amb l'oficina del relator especial de les Nacions Unides sobre minories, Fernand de Varennes, en defensa del model català d'immersió educativa. L'objectiu és aconseguir el seu posicionament abans de finalitzar el seu mandat.

Aquest procés per interpel·lar les Nacions Unides al voltant d'aquesta sentència es treballa durant el 2021 amb el suport d'entitats del conjunt dels Països Catalans com Plataforma per la Llengua, Sindicat d'Estudiants dels Països Catalans (SEPC), Sine Qua Non, Fundació Escola Valenciana, USTEC-STEs-IAC i naturalment Language Rights. Les entitats van sumar esforços i representativitat territorial, molt valorada per UN en aquest tipus de denúncies, per informar sobre la campanya dels tribunals espanyols per posar fi a la immersió lingüística i imposar la vehicularitat del castellà al sistema educatiu de Catalunya. Al mes de desembre del mateix any es presenta la denúncia davant del relator.

Descripció del context i calendari dels fets denunciats davant el relator:

- I. Last 23d November 2021, the Spanish Supreme Court, against these former recommendations, rejected the appeal that had been previously lodged by the Catalonia Government against the Catalonia Superior Court of Justice; decision which imposed 25% of Spanish language in classrooms.
- II. In a nutshell, the Supreme Court confirmed the Superior Court of Justice's decision, sentencing against the Catalan language, imposing 25% of Spanish language compulsory to be taught in all schools in Catalonia. Decision not analyzing the benefits of the "Catalan immersion model", to date applicable, internationally praised and effective in Catalonia, nor the competences of Catalonia in education, not the current Spanish law, nor the potential damage to linguistic rights nor the rights of minorities.
- III. This is the result of a constant attack on the Catalan education model (i.e "the immersion model") that dates back to 2010; with a Constitutional Court decision restricting the Catalan Autonomic Statute by, among other cut backs, imposed Spanish language as a general "working language" (lengua vehicular) in education. After, in 2015, some families asked for a 25% of Spanish-taught lessons in Catalan schools. Later, in 2017, right wing parties in Spain were accusing Catalan schools of "indoctrinating pupils towards separatist sentiment" so they decided to include "corrective measures" in the legislation. In sum, now it has ended with a total imposition upon the obligation to teach in Spanish at least in this percentage in all schools.
- IV. From the above, stems the fact that the situation of languages in Spain is governed by constitutional jurisprudence or doctrine by the Supreme Court of Justice, irrespective of the Spanish law on education. Indeed, the law on education ("Ley Celaá") left enough margin to include the "Catalan immersion model", for it removed Spanish language of its "working language" condition (2020). The purpose of which, was to "facilitate linguistic immersion projects" in the different Spanish autonomies.
- V. Finally, last 18th December, the decision that mandated 25 percent of all school subjects be taught in Spanish sparked protests in Barcelona. 35.000 people went to the streets in against

the decision of more Spanish in school and in defense of the Catalan language. Protesters claiming that the system that was praised and had helped bring Catalan back to common use after the dictatorship (i.e. “the language immersion model”) was once again under threat.

Aquests antecedents ens van permetre acotar el context, a banda de descriure els drets amenaçats a partir de la sentència.

- I. This sentence is affecting Catalan people and their language rights. It is a step back against what had previously been achieved in Spain in terms of linguistic and minority rights.
- II. Catalan is a minority language, as recognized by regional human rights organisations and acknowledged by this UN Special Rapporteur on minority issues.
- III. As such, it ought to receive protection following the international commitments ratified by Spain.
- IV. Catalan language is already at risk, in different sectors, not the education one alone. On one hand, the latest recommendations by the Council of Europe Committee of Experts of 2021 already pointed out at worrisome developments regarding lack of use of Catalan in the justice system. As it understood language rights were not duly secured in the justice sector.
- V. In parallel, Catalan language rights NGO Plataforma per la Llengua, has denounced linguistic discrimination in the public administrations since 2007. Plataforma per la Llengua has also showed the Spanish government routinely dismisses allegations of linguistic discrimination without properly investigating them”. To recall on this point, that Article 14 of the Spanish Constitution does not include “language” as a ground for discrimination.
- VI. On the other, when it comes to the use of the language itself, Plataforma per la Llengua in its 2021 report denounces a real “linguistic emergency”. “Particularly alerting that only 32,5% of the population speaks Catalan frequently, a decrease of 15 points since 2000”. Indeed, in Catalonia, 8 out of 10 Catalan speakers immediately switch to Spanish when ever someone does not speak it. In Balearic Islands, only 19% of the students at primary school have a “high level” of Catalan. In Valencia, only 1 out of the 214 courts uses the regional language. Spain, France and Italy (where Catalan speakers exist) continue to impose the majority language in their respective countries ignoring the reality of the Catalan communities there. Only 1% of oficial websites in Spain have a full Catalan translation. In France, the National Assembly passed on a law, with 74% of votes, to guarantee a Catalan immersion in education in Northern Catalonia (France), but the Constitutional Court quashed it.
- VII. Regarding the concrete rights affected by this policy and / or practice, it particularly affects minority languages and groups. However, its should also be kept in mind, in addition, the potential effect this may cause to the rights to education.
- VIII. The above facts may, therefore, be in breach or run contrary to different treaties (please see further at doc.attached). I
- IX. On one hand, the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights (Arts. 2.2 and 13), the International Covenant on Civil and Political Rights (Art. 26) which both cover linguistic rights.

- X. At Council of Europe level, Article 14 of the Protocol 1 to the European Convention on Human Rights prohibits discrimination based on language. In addition to protecting the right to education.
- XI. Further to the above line, the Committee of Experts for the European Charter for Regional or Minority Languages has warned that laws establishing mandatory percentages of subjects to be taught in Castilian are in violation of the instrument because they make “the immersion models impossible”, as established by article 8.1 a, b, c and d, as stated in the Fifth report in respect of Spain.
- XII. Consequently, we sustain the sentence puts under further risk the Catalan people and their language, destroying the improvements that had been made by the “language immersion model”.
- XIII. Finally, all the above facts create a chilling effect upon the Catalan speakers. Further to which, this may in addition send a clear sign of disrespect to the language and culture of other minority language groups in Spain and elsewhere.

Fruit d'aquesta iniciativa i de tota la feina feta al llarg d'aquests dos anys, amb un diàleg permanent en el temps amb l'equip del relator per posar-los en antecedents i documentar-los amb tota la informació que van requerir al llarg de 24 mesos de feina (2021-2023), hi ha un pronunciament del relator al mes de novembre de 2023:

Nacions Unides mostra preocupació per la situació de la llengua catalana al sistema educatiu. El relator de minories insta l'estat espanyol a pronunciar-se sobre la compatibilitat de les sentències del TSJC amb la legislació internacional i els instruments de drets humans que ha ratificat.

El relator s'ha pronunciat sobre aquesta qüestió, i demana a l'Estat espanyol que aporti informació respecte de les demandes, i que expliqui de quina manera els esdeveniments que se li han fet arribar són compatibles amb les obligacions del govern de l'estat, així com quines mesures té previst prendre per corregir les incoherències amb les normes internacionals de drets humans. Li sol·licita que li indiqui en quina mesura els estudiants Catalans continuaran rebent l'ensenyament en llengua catalana i hi estaran exposats per poder utilitzar aquesta llengua en la seva vida pública. També li demana aclariments sobre la base jurídica i la lògica aplicada pel Tribunal Superior de Justícia de Catalunya per sentenciar contra el model d'immersió lingüística, que ha estat considerat un model d'èxit per la UNESCO i diversos actors internacionals. Finalment, li demana explicacions sobre de quina manera les sentències del TSJC són compatibles amb la legislació internacional i amb els instruments internacionals de drets humans ratificats pel mateix Govern de l'Estat.

El comunicat del relator acaba amb un annex de referències al dret internacional dels drets humans, que resumeix els instruments i els principis internacionals que donen suport al sistema d'immersió lingüística i a la llengua catalana com a eina de cohesió.

Període 2023-2025

El darrer període d'activitat de Language Rights coincideix amb el 4rt cicle d'exàmens de l'EPU en el que es troba immers l'estat espanyol a hores d'ara, pendent de la celebració de la sessió principal a finals d'abril de 2025.

Al llarg d'aquests mesos Language Rights ha coordinat la implicació d'entitats com l'ACP, el GPRB, Plataforma per la Llengua o Sine qua Non, entre les més destacades, participant en un informe sobre Drets Civils i Polítics, i un altre sobre llengua arran de la sentència del 25% a l'escola.

Així mateix ha participat de la pre-sessió del mes de febrer a Ginebra, oberta a les entitats i associacions de la societat civil, en el marc de l'examen d'Espanya.